

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME
KOMİSYONU
ÇOCUK HAKLARI ALT KOMİSYONU
TUTANAKLARI

—●—

3 Haziran 2021 Perşembe

—●—

KONU:

- Millî Eğitim Bakanlığının ilgili birim temsilcilerinin Bakanlığın çocuk işçiliğiyle alakalı çalışmaları ve projeleri hakkında sunumları
- Sağlık Bakanlığının ilgili birim temsilcilerinin Bakanlığın çocuk işçiliğiyle alakalı çalışmaları ve projeleri hakkında sunumları

3 Haziran 2021 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati:12.33

BAŞKAN: Pakize Mutlu AYDEMİR (Bahkesir)

ALT KOMİSYON BAŞKANI PAKİZE MUTLU AYDEMİR – Sayın milletvekillerimiz, sayın misafirler; hoş geldiniz. (*)

Değerli milletvekilleri, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli misafirlerimiz; bugün alt komisyonumuzun çocuk işçiliği temasıyla Sağlık Bakanlığımızın ve Millî Eğitim Bakanlığımızın temsilcilerini dinleyecek, bakanlıklarımızın çocuk işçiliği konusunda ülkemizde yürüttüğü çalışmaları, çocuk vizyonunu ve hedeflerini dinleyeceğiz, önerilerini alacağız. Kendilerine hoş geldiniz diyorum.

Komisyonumuz, çocuklarımızın yüksek yararını önceleyerek başta yaşam, sağlık, eğitim, barınma haklarının geliştirilmesi için ulusal ve uluslararası düzeyde çalışmalar yapmaktadır. Bu çerçevede 1 Haziran 2021 tarihinde UNICEF Türkiye Millî Komitesiyle Komisyonumuz arasında bir mutabakat zaptı da imzalanmıştır. Çocukların beden ve ruhen sağlıklı bir şekilde yetişmelerinin, eğitimlerinin sağlanmasının ve korunmalarının hem bu sorumluluğun bir gereği hem de aslında her çocuğun hakkı olduğunu görüyoruz. Çocuğa zarar verici, onu tehlikeye sokucu her türlü riskten uzak tutmak biz yöneticilerin ve tüm yetişkin bireylerin asli önceliği olmalıdır. Ülkemizde bugüne kadar yürütülen çocuk işçiliği önlemeye yönelik çalışmalar ve Hükümetin 2023 vizyonu ile uyumlu olarak 138 ve 182 sayılı ILO sözleşmelerinin uygulanmasını da içeren çocuk işçiliğinin belirlenen en kötü biçimlerinin önlenmesine yönelik olmak üzere Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı oluşturulmuştur. Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı çerçevesinde “çocuk işçiliğine sıfır tolerans” ilkesiyle çalışmalar etkin bir şekilde sürdürülmektedir. 2018 yılı Çocuk İşçiliği ile Mücadele Yılı ilan ederek çalışma hayatının tüm taraflarıyla ortak deklarasyon imzalanmış, iş birliği ve koordinasyon içerisinde çalışmalar devam etmektedir. Özellikle kırsalda mevsimlik tarımda çalıştırılan çocuklar için AB fonlarından oluşan çeşitli projelerle bakanlıklarımız tarafından hayata geçirilmektedir. Ülkemizde çocuk işçiliğiyle mücadele bugüne kadar yürütülen en kapsamlı girişim olan kıymetli Komisyon üyelerimizle Şanlıurfa ve Ordu illerinde yerinde inceleme ziyareti yapılarak çalışmaların sahada izlendiği, Mevsimlik Tarımda Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi, kısaca METİP projesiyle Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımız tüm dünyaya örnek olmaktadır.

Bu çalışmalarla birlikte geçmiş dönemlere nazaran çocuk işçiliğiyle daha etkin mücadele edilerek 1994 yılında yüzde 15,2 olan ekonomik faaliyette çalıştırılan çocuk oranının hayata geçirdiğimiz uygulamalar sayesinde 2020 yılı verilerine göre yüzde 4,4’e kadar indirilmiştir. Sahip olduğumuz ve etrafımızda olan her çocuktan sorumluyuz. Bu bilinçle insanlık için, barış, adaletin egemen olduğu huzurlu bir dünya, rol model olan bir dünya inşa etmek için sağlıklı çocuklar yetiştirmeliyiz. Her çocuk kıymetlidir ve biriciktir düşüncesinden hareketle ve 1995 yılından itibaren taraf olduğumuz Çocuk Hakları Sözleşmesi’ne uygun olarak son yıllarda çocuğun üstün yararına odaklanan pek çok düzenlemeler yapılmıştır. İnsanı yetiştirmek, insanı geleceğe hazırlamak sabır, sorumluluk, sevgi, emek isteyen meşakkatli bir iştir. İnsanı yetiştirmek yürek ve gönül işidir. Bizler çocukları emanet olarak gören, onları baş tacı eden, onlara karşı şefkati ve merhameti emreden bir inancın mensuplarıyız. Tüm çocuklarımızın geleceği geleceğimiz diyor, sevgilerimizi, saygılarımızı sunuyorum.

* Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

Bu arada, gelen misafirlerimizin öncelikle Milli Eğitim Bakanlığında çok kıymetli Genel Müdürümüz Kemal Varin Numanoğlu bize bugün sunum yapacaklar. Süleyman Akgül Milli Eğitim Bakanlığı Daire Başkanı, Mehmet Yasin Eriş Milli Eğitim Bakanlığı Daire Başkanı, Songül Koçer Milli Eğitim Bakanlığı Daire Başkanı, Sema Şimşek Milli Eğitim Bakanlığı Millî Eğitim Uzman Yardımcısı.

Sayın Genel Müdürüm, sözü size bırakıyorum.

Buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRÜ KEMAL VARIN NUMANOĞLU – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri, değerli uzman arkadaşlarım, daire başkanı arkadaşlarım; Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Ulusal Programı çerçevesinde gerçekleştirilen bu Komisyon toplantısına bizleri davet ettiğiniz için, aranızda bulunmaktan mutluluk duyuyoruz, tekrar teşekkür ediyoruz. Bakanlığımız adına bu kapsamda yapılan çalışmalar hakkında sizlere yarım saatlik küçük bir sunum ve bilgilendirme yapmayı planladık.

Temelde Türkiye’de çocuk işçiliğiyle mücadele içerisinde Bakanlığımızın fonksiyonu işçilik fonksiyonları nedeniyle eğitim dışı kalmış bu çocukların eğitimlerini tamamlamak ve ailelerine de ulaşarak bu çocukları mümkünse işçilik fonksiyonlarından olmazsa olmaları gereken eğitim fonksiyonlarına dönüşlerine ikna edici çalışmalar yapmak. Ülkemizde çocuk işçiliğine yönelik bu çerçevede çalışan çocukların ağırlıklı kısmının tarımda mevsimlik işçi olarak çalıştıkları herkesçe bilinen bir gerçek. Bu nedenle Bakanlığımız daha önceki bu METİP projesi kapsamında yer alarak mevsimlik tarım işçisi aile çocuklarının eğitime erişimi konusunda bir dizi çalışma yürütmektedir. Bunun yanı sıra Mesleki Eğitime Kazandırma Programı dediğimiz, daha çok 14-15 yaş üstü çocukları mesleki eğitim merkezleri yoluyla mesleki eğitime kazandırmayı ve onları çocuk işçi vasfından çıkarmayı hedefleyen ikincil bir çalışma da yürütmektedir. Bu iki temel konuda değerli hazıruna bilgi vermek istiyorum. Dilerseniz önce mevsimlik tarım işçisi aile çocuklarının eğitime erişim konusunda yaptığımız çalışmaları kabaca bir özetleyeyim, arkasından sunumda gösterebilirim.

64’üncü Hükûmetin 2016 yılı Eylem Planı’nda yer alan ve sorumluluğu Temel Eğitim Genel Müdürlüğümüze verilen 190 no.’lu eylem maddesinde “Mevsimlik tarım işçileri ile göçer ve yarı göçerlerin okullaşmalarına yönelik tedbirler alınacak.” ifadesine yer verilmişti. Bu eylem maddesini gerçekleştirmeye katkı sağlamak amacıyla, 2016/5 sayılı “Mevsimlik Tarım İşçileri ile Göçer ve Yarı Göçer Aile Çocuklarının Eğitime Erişimi” konulu genelge komisyonlarının oluşturulması, çalıştaylarının yapılması ve bir dizi toplantı sonucu, 21 Mart 2016 tarihinde bu genelge çıkarılmıştı. Söz konusu genelgenin 1’inci maddesinde “İl ve ilçe mevsimlik tarım işçileri ile göçer veya yarı göçer ailelerin çocuklarını takip ekipleri kurulacaktır.” hükmüne de yer verilmişti. Adı geçen genelgenin amacı... Ülkemizin sosyoekonomik yapısı ve coğrafi şartları gereği birçok vatandaşımız yılın belli dönemlerinde ikamet ettikleri yerleşim birimlerinden mevsimlik gezici tarım işçisi, göçer veya yarı göçer olarak yurdun farklı bölgelerine göç etmektedirler, eğitim ve öğretim dönemine rastlayan bu göçler neticesinde zorunlu öğretim çağındaki birçok çocuğumuzun eğitim ortamından uzaklaşmaları söz konusu olmaktadır. Bu durumdaki çocuklarımızın gittikleri yerlerde eğitim ve öğretim hakkından faydalanmaları için çalışmalar yapılmaktadır. Bu kapsamda, 16 maddelik genelgemizde bize vaaz edilen çalışmalar; öğrencilerin eğitime erişimini sağlamak için il, ilçe mevsimlik tarım işçileri ile göçer veya yarı göçer ailelerin çocuklarını takip ekiplerinin kurulması ve takip ekiplerinin görevlerinin belirlenmesi, e-okul yönetim bilgi sisteminde düzenleme yapılarak öğrencilerin nakil işlemlerinin kolaylaştırılması, öğrencilere ihtiyaç olması hâlinde telafi eğitimlerinin verilmesi, taşınmalı eğitim yoluyla eğitimlerini sağlamak adına gerekli tedbirlerin alınması, öğrencilere ihtiyaç olması hâlinde özel eğitim ihtiyaçlarının giderilmesi için il ilçe özel eğitim hizmetleri kurulu ve rehberlik araştırma merkezi müdürlükleriyle koordinasyon yapılması, şartlı eğitim yardımlarından faydalanabilmeleri açısından çalışmalar yapılması, öğrenci ailelerinin halk eğitim merkezlerine meslek edindirme kurslarına katılımı,

okuma yazma kurslarının düzenlenmesi, halk eğitim merkezlerinde öğrenme eksiklerinin giderilmesi için yarıyıl ve yaz tatillerinde yetişme ve destekleme kurslarının ve sosyal etkinlik çalışmalarının yapılması. Yine, öğrencilerin giyim, kırtasiye gibi ihtiyaçlarının il, ilçe sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları tarafından temin edilmesi hükümleri düzenlenmektedir. Bu kapsamda yaptığımız çalışmaları küçük bir sunumla sizlere özetlemek istiyorum, görsel olarak.

Önce “Genelge Hazırlık Çalışmaları” başlığımız altında 2010/6 sayılı “Mevsimlik Gezici Tarım İşçilerinin Çalışma ve Sosyal Hayatlarının İyileştirilmesi” konulu Başbakanlık Genelgesi, bunlar çalışmaların altyapısını oluşturan mevzuat düzenlemeleri.

Yine, 2011 yılının 25 sayılı İlköğretim Genel Müdürlüğü Genelgesi. Yine, 64’üncü Hükümet programında üç aylık vaatler bölümünün 190’ıncı maddesiyle bize verilen “Mevsimlik tarım işçileri ile göçer ve yarı göçer çocukların okullaşmalarına yönelik tedbirler alınacak.” maddesiydi. Bu kapsamda önce komisyonlar oluşturuluyor, daha sonra bununla ilgili çalıştaylar yapıldı ve bir dizi toplantının yapılmasını takiben 21 Mart 2016 tarihinde genelge çıkarılmıştı Bakanlığımızca.

Ülkemizin sosyoekonomik yapısı ve coğrafi şartları gereği birçok vatandaşımız yılın belli dönemlerinde ikamet ettikleri yerleşim birimlerinden, mevsimlik gezici tarım işçisi, göçer ya da yarı göçer olarak yurdun farklı bölgelerine göç etmektedirler. Eğitim ve öğretim dönemine rastlayan bu göçler neticesinde zorunlu öğretim çağındaki birçok çocuğumuzun eğitim ortamından uzaklaşmaları söz konusu olmaktadır. Bu durumda çocuklarımızın gittikleri yerlerde eğitim ve öğretim hakkından faydalandırılmaları için çalışmalar yapılmaktadır. “Mevsimlik Tarım İşçileri ile Göçer ve Yarı Göçer Çocuklarının Eğitime Erişimi” konulu genelge, toplam 16 maddeden oluşmakta olup ana hatlarıyla biraz önce size bildirmiştım.

Bu kapsamda yapılan çalışmalardan bahsedecek olursak önce takip ekiplerimiz kuruldu. Bu anlamda okul yöneticilerimiz, okuldan tercihen norm fazlası öğretmenlerimiz ve 1 okul müdürü, 3 okul müdür yardımcısıyla birlikte takip ekipleri gerçekleştirildi. Takip görevlerinde okul müdürlükleri, muhtarlar, emniyet müdürlükleri, il, ilçe jandarma karakol komutanlıkları ve sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği içerisinde alan çalışması yaparak illerinden gelen veya illerine giden mevsimlik tarım işçisi ile göçer veya yarı göçer ailelerin zorunlu öğretim çağındaki çocuklarının tespit edilmesi sağlandı. İline gelen veya ilinden giden mevsimlik gezici tarım işçisi, göçer ya da yarı göçer ailelere yönelik muhtelif zamanlarda çocukların eğitime erişimleri hususunda bilinçlendirme amaçlı ev veya çadır ziyaretleri yapıldı. Bu ziyaretlerden görüntüler, yine, aile ziyaretlerimizden görüntüler veriyorum. Takip ekiplerimizin öğrenci tespit çalışmaları sırasında yaptıkları işlemlerden görüntüler...

Yine, mevsimlik tarım işçisi çalıştıranlar, toprak sahibi, işleyen ya da araçlar ziyaret edilerek çocuk işçiliğiyle ilgili tüm müeyyideler konusunda kendilerine bilgilendirmeler de yapıldı. Yine, bu süreçte çocuklarımızı taşımali eğitimden yararlandırmaya yönelik çalışmalar yapıldı. Bu çocukların... Ortaokul öğrencileri öncelikle yatılı bölge yurt okullarına yerleştirilerek bu imkânı olmayan ilkokul öğrencilerinin taşımali eğitimden uygulamasından yararlandırılmaları sağlandı. Bu 2016/5 sayılı genelgeyle de mevsimlik tarım işçilerinin çocuklarının kayıtlı oldukları okula geri dönen öğrencilere ihtiyaç olması hâlinde telafi eğitimlerinin yaptırılmasının önü açılmıştı. Konuyla ilgili 2016 tarihinde Okul Öncesi ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği’nin 33’üncü maddesinde de değişiklik yapılmış ve bu madde çerçevesinde ilköğretim kurumlarında eğitim-öğretim yılı içerisinde çeşitli nedenlerle boş geçen derslerle ihtiyaç olması hâlinde mevsimlik tarım işçileri, göçer veya yarı göçer ailelerin çocukları ve ilkokullarda bazı derslerden yetersizliği görülen çocuklar için yetiştirme kursları ya da programlarının uygulanmasının önü de açılmıştı.

Mevsimlik tarım işçisi ile göçer ya da yarı göçer ailelerine yaşam boyu eğitim felsefesinden hareketle halk eğitim merkezleri bünyesinde eğitimin önemi, eğitime erişim, eğitim hakkından faydalanma konularında bilgilendirme faaliyetleri, aile içi ve bireysel eğitim danışmanlık hizmetleri ve meslek edindirme kurslarının verilmesi, birinci ve ikinci kademe okuma yazma kurslarının düzenlenmesinin de önü açıldı. Halk eğitim merkezi müdürlüklerince, mevsimlik tarım işçisi ile göçer yarı göçer ailelerin çocuklarının eğitim eksiklerinin tamamlanması amacıyla da yarıyıl veya yaz tatilinde telafi, yetiştirme ve destekleme kursları ile sosyal etkinlik çalışmaları da planlanmıştır. Bu kapsamda gerçekleştirilen çalışmalardan çeşitli görüntüleri sizlerle paylaşmak istiyorum. Öğrencilere okul müfredatını tamamlayıcı kurslar örneğin. Yine, bu anlamda kurslardan görüntüler, çocuklarımızın eksiklerinin kapatılması noktasında. Yine, 7-16 yaş arası çocuklar için tamamlayıcı kurslardan bazı faaliyetler. Yine, bu kapsamda yapılan faaliyetlerdeki spor etkinliklerimizden görüntülerimiz, yanı sıra yapılan sanatsal etkinliklerden görüntülerimiz, sınıf içi etkinlikler veya halk oyunları gibi etkinliklerimiz görüldüyor, uçurtma şenlikleri... Bu kapsamda her yıl düzenli olarak Genel Müdürlüğümüz takip ekiplerine yönelik eğitimler vermeye başlamıştır. Bu kapsama farklı zamanlarda düzenlenen hizmet içi eğitim faaliyetlerine 81 ilden gelen takip ekipleri ve il, ilçe milli eğitim müdürlüklerinde görevli olan temel eğitimden sorumlu şube müdürleri katılım sağlamışlardır. Yapılan seminer faaliyetlerinde 2016/5 sayılı Genelge hükümleri doğrultusunda yapılan ve yapılacak çalışmalar hakkında bilgilendirme ile takip ekipleri arasında koordinasyon sağlama hususları görüşülmüştür. Söz konusu hizmet içi eğitim faaliyetleri ile takip ekiplerinin güçlendirilmesi ve bilinçlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bu da, yapılan hizmet içi eğitim seminerlerinden bazı görüntüler.

Burada önemli bir nokta, 2017/6 sayılı Başbakanlık Genelgesi ve Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Deklarasyonu İmza Töreni'yle birlikte Çalışma Genel Müdürlüğü ulusal çapta bir projeye elektronik METİP, e-METİP başlatılmıştır. Bu projeye bakanlıkların toplamış oldukları verilerin birbirine aktarılması hedeflenmektedir. Yine, bu çalışma için Genel Müdürlüğümüz gerekli altyapı çalışmalarını hazırlamış olup konuyla ilgili protokol de imzalanmıştır. Bu protokol mevsimlik tarım işçisi ailelere ait bilgiler kurumlar arası veri aktarımı protokolüyle hayat bulmuştur. Bu sayede mevsimlik tarım işçisi aile çocuklarının eğitime erişimi için Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından kurulan e-METİP sistemi üzerinde kolluk kuvvetleri vasıtasıyla alınan verilere ait T.C. kimlik numaralarına kayıtlı öğrencilere ulaşım kolaylaşmaktadır. Mevsimlik tarım işçisi aile çocuklarının eğitime erişimlerine yönelik işlemler ve öğrenciye ulaşım kolaylaşmaktadır. Bu kapsamda yapılan çalışmalarımız bu şekilde olmuştur, arz ederim.

Bunun dışında Bakanlığımız daha çok 14-15 ve 17 ya da daha da büyük yaş gruplarındaki çocukları yine çalışma hayatında çalışan ve bu anlamda eğitimden geri kalan çocukları en azından çalıştıkları alanlarla ilgili mesleki eğitim kazandırmaya yönelik bir Mesleki Eğitimi Kazandırmak, "MEK" dediğimiz kısaca bir Mesleki Eğitimi Kazandırma Programı'nı da Mesleki Teknik Eğitim Genel Müdürlüğümüz bünyesinde gerçekleştirmektedir. Bu projenin ortağı, partneri de UNICEF'tir, UNICEF'le birlikte bu programı yürütüyoruz. Bakanlığımız ile UNICEF arasında imzalanan çalışma planı kapsamında 14-17 yaşları arasında temel eğitimlerini tamamladıktan sonra farklı sebeplerle eğitimlerine devam edememiş çocukların mesleki eğitim merkezlerine kazandırılması amacıyla Mesleki Eğitime Kazandırma Programı 1 Eylül 2020 tarihinden itibaren Genel Müdürlüğümüz tarafından başlatılmıştır. Mesleki Eğitim Kazandırma Programı kapsamında Adıyaman, Ankara, Batman, Diyarbakır, Kahramanmaraş, Kayseri, Kocaeli, Malatya, Mardin ve Osmaniye illerinde yer alan 10 mesleki eğitim merkezinde kurulan saha eğitim ekipleri tarafından ev ve iş yeri ziyaretleri gerçekleştirilmektedir. Saha eğitim ekipleri merkez müdürü, müdür yardımcısı, koordinatör öğretmen, rehber öğretmen ve Suriyeli gönüllü eğitici personelden oluşmaktadır. Bu programda hedef kitle hem

geçici koruma altındaki Suriyeli çocuklar hem de Türk çocuklarıdır, ikisini de kapsayan bir programdır ve ağırlık olarak yüzde 60'a 40 gibi ağırlık öngörülmüştür ama orada çok bir ayırım yapmıyoruz, kime ulaşabilirsek ulaşmaya çalışıyoruz.

Ziyaretlerde hane halkına ve iş yeri sahiplerine ya da ustalara Mesleki Eğitim Sistemi ve eğitimi verilen alan dallar hakkında bilgiler, eğitimler verilmekte, hanede eğitime devam etmeyen çocuklar varsa tespit edilerek kayıt altına alınmakta ve il millî eğitim müdürlüklerine de bildirilmektedir. Saha ekipleri gerçekleştirdikleri bu ziyaretlerde bu eğitimlere katılım belgesiyle de belgelendirmektedirler. Saha eğitim ekiplerinin çalışmalarını desteklemek amacıyla her mesleki eğitim merkezine 1 adet araç kiralanmış, her ekibe on-line anket sistemine kolay erişim amacıyla da tablet bilgisayar da sağlanmıştır. Ayrıca ekiplere ziyaretlerde kullanmak üzere ikramlık malzeme bütçesi de tahsis edilmiştir. Şu ana kadar yaptığımız -bu daha henüz bir yılını doldurmamış bir proje olduğu için, henüz altı yedi aylık bir seviyede- 1 Ekim 2020 ile 31 Nisan 2021 tarihleri arasında 5.736 ev, 3.117 iş yeri ziyareti olmak üzere toplam 8.853 ziyaret gerçekleştirilmiştir. 220 Türk, 77 yabancı uyruklu olmak üzere toplam 297 öğrenci mesleki eğitim merkezlerine kaydedilmiştir. Bu ziyaretlerde okul dışı kalmış 1.477 çocuk tespit edilmiş ve il millî eğitim müdürlüklerine de bildirilmiştir. Buradaki bu okul dışı kalmış çocuklar çalışan çocuklar değil yani ne çalışan ne de okuyan sınıftaki çocuklardır.

Mesleki Eğitim Programı'nın 2021 yılının ikinci yarısında aşağıda gösterilen 8 il ilave edilerek genişletilmesi ve toplam 23 mesleki eğitim merkezinde uygulanması için UNICEF'le görüşmeler yapılmıştır, bu konuda da arzu edilen noktaya ulaşılabilecektir. Bununla ilgili de bilgilerimiz bu kadar, arz ederim.

Genel olarak Sayın Başkanım, değerli vekillerim; Bakanlığımız çocuk işçiliğiyle mücadelede ana fonksiyonu itibarıyla çocuk işçiliğini doğrudan önleyici bir yapıya sahip değil. Bizim esas görevimiz çocuk işçiliğine düşer olmuş çocukları ve ailelerinin en azından eğitimlerini sağlamak. Türkiye'de hem temel eğitim düzeyinde hem ortaöğretim düzeyinde okullaşma oranı yüzde 98'in üzerindedir. Son on beş yirmi yılda yapılan son derece tutarlı ve bilinçli politikalarla Türkiye'de temel olarak okul fiziki yapıları tamamlanmış, öğretmen ihtiyaçları karşılanmış ve çağ nüfusundaki bütün çocuklarımızın okullaşmasının önünde ülkemizde -büyük bir gururla ifade etmek isteriz ki- bir engel kalmamıştır. Önemli olan bu anlamda işçilik yapmak zorunda kalan çocukları bir şekilde okullarımıza ya da eğitim planlarına çekebilmektir ama ana düsturumuz ve amacımız budur. Bu anlamdaki diğer bakanlık ve kuruluşlarla da her türlü iş birliğine de açık olduğumuzu yürekten ifade etmek isterim.

Toplantıya çağırduğınız ve bizi dinlediğiniz için teşekkür ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI PAKİZE MUTLU AYDEMİR – Çok teşekkür ederim Kıymetli Genel Müdürüm.

Gerçekten çok kıymetli bir sunum oldu bizler için de bizim de sahada müşahade ettiğimiz, çalışmalarımızda gördüğümüz bir sistem, çok örnek alınacak noktalarda geliştiğini ve bizim için gurur verici bir sistem olduğunu açıkça söylemem gerekiyor.

Şimdi sayın vekillerimizden soru sormak isteyenler var.

Evet, Sayın Mahmut Tanal'a söz vermek istiyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli milletvekili arkadaşlar, değerli Bakanlık temsilcileri, basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sunum için çok teşekkür ederim, faydalı, verimli oldu. Burada evet, başta bu programın uygulanmasında Türkiye'de en fazla mevsimlik tarım işçisinin ve mevsimlik tarım işçi ailelerinin çocuklarının bulunduğu il Şanlıurfa. 16 bin öğrencisiyle bir önceki dönemde Türkiye'nin tüm illerine,

74 iline mevsimlik tarım işçisi gönderen bir ilimiz ancak son sayfada bu programa aldığınızı gördüm. Bu sevindirici ama keşke daha önceden alınmış olsaydı, olsun ama gecikmeli olan bir olay, yine de alınmıştır, bu sevindirici bir olay.

Burada UNICEF’le ilgili bir protokol yaptığınızı söylediniz, o çalışmalarla ilgili eğer bize mümkünse sözleşmenin fotokopisi ve çalışmaların kapsamıyla ilgili, yaptığınız çalışmalar ne varsa bunu bize sunabilirseniz mutlu oluruz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRÜ KEMAL VARIN NUMANOĞLU – Tabii ki Sayın Vekilim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Neden? Çünkü en azından İnsan Hakları İnceleme Çocuk Alt Komisyonu olarak yani her bakanlıkta ayrı bir bölüm var, bu buz dağının ayrı ayrı kütleleri, biz bu küçük kütleleri birleştirdiğimiz zaman buz dağı en azından karşımıza çıkmış olacak, bu bizim çalışmamıza ve raporumuza da büyük bir ışık tutar.

Şimdi, Değerli Genel Müdürüm, tabii genelgede geçmiş sizde iki kavram kullanıldı. Bir, mevsimlik tarım işçileri, doğru kavram aslında bu ama bir kavram kargaşası var, diğer tarafta da göçer ve yarı göçer. Göçer ne demek? Ben sonradan Türkçe öğrenen birisiyim, ana dilim Kürtçe ama Türk vatandaşım, ne mutlu da Türk vatandaşım, onu da söyleyeyim ben. Şimdi, göçer demek bizde, Urfa’da ve Muş’ta, Van’da bahar geldiği zaman hayvanlar efendim köylerde o alanda artık yeteri kadar otlak yer bulamıyorsa efendim o bölgenin en rahat ot olan, hayvanın en fazla rahat süt verebileceği yerlere keyfi olarak zorunlu olmaksızın ve ondan da zevk alarak göç eder. Şimdi, baktım, bu bizim yaşadığımız olay ama bir de dedim ki ya acaba Türk Dil Kurumunda farklı bir anlamı mı var bu göçerlerin ve yarı göçerlerin? Ona da bakıyorum “Sürekli yer değiştiren ve göç etmekten hoşlanan, zevk alan.” diyor. Şimdi, bir sefer gerek genelgede gerek sizin kullandığınız göçerler ve yarı göçer aileler kapsamı bizim bu mevsimlik tarım işçileriyle uyumlu bir kavram değil.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Aynı, nasıl değil ya? Bence aynı yani...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Arkadaşlar, ben bitireyim, özür dilerim, söz hakkım var yani.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Tabii, tabii.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bitireyim, size de gelir söz.

Şimdi, Türk Dil Kurumuna baktığımız zaman “göç etmekten hoşlanan, keyiflenen.” Arkadaşlar, ya Allah rızası için gelin o mevsimlik tarım işçilerinin içerisine siz girin bakayım, keyifle nasıl göç edersiniz ya? Yani o alanlara gittiğiniz için, sahadan geldiğiniz için bilebilecek konumdasınız. Allah kimseyi de o duruma düşürmesin. Evet, çok düzgün bir cümle dediniz, dediniz ki: “Yani evet, bunun sonuçlarını, sebeplerini biz ortadan kaldırmıyoruz, bizim Bakanlığımızın görevinde değil ama biz en azından çocuklarımıza bu imkânları veriyoruz.” Doğru, başarılar diliyorum ve kutluyorum bu gayretinizden dolayı ama Allah kimseyi o duruma düşürmesin yani mevsimlik tarım işçileri çadırlarda kalıyorlar, tuvaletleri yok, banyoları yok. Evet, Bakanlığın bazı çalışmalarıyla pilot olan bölgeler var, o kötü koşullarının en iyisidir diyebiliriz. Evet, insani anlamda böyle bir çalışma var ama bu keyfi olarak gitmiyor, bu Türkiye’deki gelir eşitsizliğinden, yoksulluktan kaynaklanan bir husus. Yani evet, biz çocukları işçilikten kurtaracağız. Ben ilkokuldayken Şanlıurfa’da sıcaklık, yazın 44 derece üzerine çıkarken biz soğuk ayran satardık, soğuk su satardık buzu içine koyardık ve gerçekten geçimimizi onunla yapardık, ayakkabı boyardık, ben fakülteyi işportacılıkla bitirdim yani hiç kimse keyfi olarak, ailesiyle birlikte göç edip oraya gitmez. Benim sizden istirhamım genel müdür olarak yani bunu Bakanlık bünyenizde nasıl yaparsınız, efendim, bu göçerler ve yarı göçerler kavramı anlattıklarınızın

EROL KAVUNCU (Çorum) - Mahmut Bey bir teklifiniz var mı onun yerine kullanılmak üzere?

MAHMUT TANAL (İstanbul) - İzin verirken babanın hayrına. Yani şeyi dağıtma anlamında ustasınız ya, kutluyorum ben bizi.

EROL KAVUNCU (Çorum) - İyi niyetli söyledim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Teşekkür ederim iyi niyetinize.

Şimdi, yani burada göçer ve yarı göçer kavramıyla bu içerik örtüşmüyor, bağdaşmıyor içeriğiniz hakikaten anlatımlar, mücadele güzel ama bağdaşmıyor. Öneri, mevsimlik tarım işçisi...

ALT KOMİSYON BAŞKANI PAKİZE MUTLU AYDEMİR – Zaten kullanıyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Ama bu ikisini bir arada sanki oradan oraya bir geçiş var, yani bu insanlar keyfi olarak yapıyor. Yani bu metinle, içerik, kavram, başlık örtüşmüyor göçerlerle ilgili.

Teşekkür ediyorum saygılarımı sunarım.

Ve bir de bu şeyle ilgili, belge ve çalışmaları da birer fotokopilerini bize verirsiniz sevinirim UNICEF’le ilgili.

ALT KOMİSYON BAŞKANI PAKİZE MUTLU AYDEMİR – Sayın Genel Müdürüm şöyle bir usul yapalım: Soruları alalım ondan sonra cevapları verelim.

Bu arada Cumhurbaşkanlığı genelgemizde de mevsimlik tarım işçileri olarak geçiyor yani bizim dilimize biz de bu şekilde kullanıyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Yani Cumhurbaşkanına bir komplo mu kurulmuş oluyor, Cumhurbaşkanı istemediği bir şeyi mi bakanlık yapmış oluyor? Yani burada da bir paralellik var herhâlde.

ALT KOMİSYON BAŞKANI PAKİZE MUTLU AYDEMİR – Hukuki literatürde artık bu şekilde kullanım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Hukuki literatürde nasıl böyle kullanılıyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI PAKİZE MUTLU AYDEMİR – Evet, mevsimlik tarım işçileri olarak görüyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - O zaman Cumhurbaşkanının çalışmasını kim manipüle ediyor?

ALT KOMİSYON BAŞKANI PAKİZE MUTLU AYDEMİR – Sayın Tanal teşekkür ederiz.

Sayın Kavuncu’dan sorunları alalım.

Buyurun Sayın Kavuncu.

EROL KAVUNCU (Çorum) - Değerli Başkanım, kıymetli Komisyon üyesi arkadaşlarımız, kıymetli Genel Müdürümüz, misafirlerimiz; hepiniz hoş geldiniz.

Sunumunuz için ayrıca teşekkür ediyorum.

Mevsim tarım işçileri açısından olsun yani değerli Mahmut Bey’in ifade ettiği göçerler de hakiki manada göçerler için de olsun yani her bireyin eğitim alma hakkı temel insan haklarındandır yani kim olursa olsun, ister mevsimlik tarım işçileri olsun, ister diğer bütün bireyler olsun. Bu anlamda gerçekten devletimiz böyle bir kesim varsa bunların da eğitim hakkı noktasında METİP gibi geçtiğimiz dönemde Ordu’da ziyaret etmiştik gerçekten, güzel bir uygulamaydı. Ayrıca bu mesleki eğitim kazandırma UNICEF’le birlikte yaptığınız proje çok yeni olmasına rağmen inşallah başarılı olacaksınız, güzel şeyler yapacaksınız.

Şimdi, bendeniz bütün arkadaşlarım gibi çok komisyonda görev aldık, örneğin en son bilişim teknolojilerinin tırnak içinde internetin olası zararlarının tespit edilerek çözüm önerileri üretilmesi adına Türkiye Büyük Millet Meclisinde de grubu bulunan bütün siyasi partilerin ortak teklifiyle bir komisyon kurduk, geçtiğimiz dönem -bir yere getireceğim- komisyon kuruldu, başına da eski

Milli Eğitim bakanlarımızdan Nabi Avcı çok güzel bir çalışma yaptık, aylarca sürdü. Orada şunu gördük, abartıyorum yüz demeyeyim ama onlarca kurum bu alanda, ciddi manada çalışmaları var; üniversitelerden bakanlıklara kadar ama yüzde 80'inin birbirinden haberi yok, koordinasyon yok yani. Bu konuda da acaba sizde yani bu konuda görev yapan görevi ifa eden kurumlarımızla ilgili koordinasyonda ne durumdasınız bu çok önemli, bilgi ve tecrübe paylaşımı anlamında.

Bir diğer de bu mevsimlik tarım işçilerimizdeki hangi yaş grubu olursa olsun gerek bu mesleki eğitim kazandırma sınıfına giren belli bir yaştan üzerindeki, gerekse ilköğretim çağındaki çocuklarımızın yüzde kaçına hedef kitlenin ulaştığını düşünüyorsunuz.

Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI PAKİZE MUTLU AYDEMİR – Teşekkür ederiz Sayın Vekilim.

Evet, şimdi İbrahim Yurdunuseven.

Buyurun Sayın Vekilim.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) - Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri, Bakanlığımızın çok değerli bürokratları ben de sunum için çok teşekkür ediyorum öncelikle.

Burada Mahmut Tanal Bey'e şöyle bir parantez açmak istiyorum. Evet, mevsimsel tarım işçilerinin içerisinde tarım deyince sadece toprakla uğraşmak anlamı kalmaz, içerisinde tarımın hem hayvancılık hem diğer şeyler var. Göçer deyince de zaten Mahmut Bey kendisi de kabul etti; kendi rızasıyla isteyerek, bir yerden bir yere gönüllü gidilmek söz konusu. Burada sırf tamamen ekonomik durumunun kötü olduğundan dolayı değil mesela göçerler için söylüyorum özellikle dönemsel bir yerden bir yere geçme zorunluluğu var hem sıcak hava hem yayla anlamında hem de aileye katkı anlamında bu mevsimlik tarım işçilerinin bir kısmında çalışma söz konusu, zorunlu olarak değil, bir kısmı aileye katkı sağlıyor çünkü küçük ama gidiyor babasının tarlasını sürüyor, babasına yardımcı oluyor, hayvancılıkta olsun, tarımda olsun bunları yerine getiriyor buna bir parantez açmak istiyorum. Dolayısıyla, burada bir kavram kargaşası yok, genel dediğiniz gibi literatürde mevsimlik tarım işçileri daha büyük, kapsayıcı ama göçer ve yarı göçer de bunun bir alt kolu gibi düşünmek de sanki mantıklı olacak gibi.

Ben Genel Müdürümüze şunu sormak istiyorum: Bu e-okul sistemiyle, e-METİP sistemi nasıl çalışıyor? Yani bu sisteme nasıl giriliyor, nasıl çalışıyor bu konuda bilgi verirseniz sayın Genel Müdürüm?

Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI PAKİZE MUTLU AYDEMİR – Teşekkür ederim.

Sayın Genel Müdürüm cevaplar noktasında süremiz biraz uzadı hani kısaca cevaplayabilirse çok memnun olacağım teşekkür ederim.

Söz sizin buyurun

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRÜ KEMAL VARIN NUMANOĞLU – Mahmut Vekilim de ifade etti, şöyle Sayın Vekilim mevsimlik tarım işçiliğinin yanı sıra yani olay sadece mevsimlik tarım işçiliği değil, bu anlamda tarımda çalışan tüm çocukları geniş kapsasın diye göçer ve yarı göçer kavramı da ilave edildi. Göçerden kabaca, bizim anladığımız, yaygın olarak anlaşılan Yörükler, Türkiye'de böyle bir şey var, bu Yörük çocuklarının da bu kapsama dahil bu mevsimlik tarım işçisi değil Yörükler. Yarı göçerler de genellikle kırsalda demin sizin de ifade ettiğiniz gibi yayla fonksiyonuyla, belirli bir süre için yaylaya çıkıp kırsalda kendi hayat alanları içerisinde daha kısa süreli göç eylemi yapan aileler ve onların çocuklarını kastediyoruz. Yani burada sadece mevsimlik tarım işçileri değil mesele kapsayıcılığı, daha geniş olsun diye hem

varsa Yörük çocukları hem de bu şekilde yayla faaliyeti yapan ailelerin çocukları da bu eğitimden yararlansınlar diye bu şekilde isimlendirildi, esas mesele o yani o onun eşdeğeri değil her biri artısı olarak düşünmek gerekiyor.

Erol Vekilim yanlış hatırlamıyorsam. Koordinasyon konusu gerçekten önemli Sayın Vekilim biz ağırlıklı olarak Milli Eğitim Bakanlığı olarak bu anlamda Çalışma Bakanlığıyla koordine içinde kalıyoruz ama merkezî koordinasyonu Çalışma Bakanlığımız yapıyor diye biliyorum diğer kuruluşlar açısından. Ama dediğiniz gibi bu tür sosyal sorumluluk projesi gibi algılanıp Türkiye’de hem kurumlar hem de bu anlamda vakıflar veya benzeri sivil toplum kuruluşları da çok fazla eğitim ve bu anlamda eylem gerçekleştiriyorlar. Aslında ciddi bir potansiyeli biraz dağınık kullanıyoruz, hani bunu merkezileştirip daha akılcı bir şekilde birbiriyle çakışan işlerin yapılmaması noktasında ciddi bir koordinasyona ihtiyaç var, bunun da farkındayız. Çalışma Bakanlığımızın şemsiyesinde bence bunun tekrar bir daha değerlendirilmesinde fayda olacak, belki bir genelgeyle falan düzenleme yapılabilir, bu konuda bir ön çalışma olduğunu biliyorum umarım hani kısa sürede bununla ilgili bir toparlanma sağlanabilir.

Şimdi, özellikle geçici tarım, mevsimlik işçi noktasında hedef kitlenin ne kadarına ulaşıyoruz dersiniz yüzde 100 kesin bir rakam söyleyemem, tam olarak net değil ama kabaca şöyle söyleyebilirim bu süreç bizde 2014-2015 eğitim öğretim yılından beri sürdürülüyor, yaklaşık olarak her yılda bizim ulaştığımız öğrenci sayısı 16 binle 20 bin arasındadır. Şöyle kaba veriler var, bu konuda tabii istatistiklerin daha tam oturmadığını söyleyebilirim. Türkiye’de 14-15 yaş grubu çocukların -aslında yüzde 72 bizdeki verilere göre- yüzde 72’den fazlası -bu işçi pozisyonundaki çocuklardan bahsediyorum- aslında eğitime erişiyorlar. Bunların geri kalan yüzde 30’u... Şöyle kaba bir veri var: Türkiye’de yaklaşık 720 bin veya onun daha üzerinde çalışan çocuk sayısı var. Bu, dünyada 260 milyon civarında, Türkiye’deki rakam bu. Bunların yaklaşık yüzde 20’si bu mevsimlik işçi noktasında, yani 15 yaş altı çocuklar. 15 yaş altı çocukların da yüzde 72’sinin -yani yüzde 70’i 700’se yaklaşık 200 bin kalıyor- bu 200 bin çocuğun da yüzde 70’i yani yaklaşık 140 bini de eğitime eriştiğine göre aslında bizim hedef kitlemiz kabaca 60 bin. Biz bu programla bunun en azından yüzde 40’ına ulaşabiliyoruz, kaba bir çıkarsama yapıyorum, veriler sağlamaya muhtaç ama kabaca böyle öngörüyoruz. Bununla ilgili henüz tamamlanmadı istatistiki veri ama kaba verilerden çıkarsama yaptım, bunu söyleyebilirim.

Mesleki eğitim yani 15 yaş üstü çocuklar; yani yaklaşık 400 binlik bir kitlede şu anda. Biz şu anda bunların 140 binine ulaşabiliyoruz. Ama bu program sayesinde her yıl muhtemelen, en azından bir 30-40 binini bu anlamda mesleki eğitime kazandırmayı planlıyoruz. Yeni başlamış olması ve bu programın belki sayısal anlamda düşük olmasının sebebi de Covid salgını çünkü bu dönemde önemli ölçüde kapanmalar oldu, işletme düzeyinde de kapanmalar oldu ve erişimler de güçleşti. Bu önümüzdeki yıldan, bu yılın sonu itibarıyla, bu salgını atlatacağımız da varsayılırsa bu anlamda hızlı bir gelişme de sağlayacağız. Yani bu verileri o şekilde söyleyebilirim.

E-Okul sistemi ile METİP entegrasyonu, bilişim altyapısı üzerinden yapılıyor ama bununla ilgili detayı Daire Başkanımızdan... İsterseniz varsa bunun ilave... Ben çünkü alt detayını çok iyi bilmiyorum doğrusu, bununla ilgili isterseniz Daire Başkanımız küçük bir bilgi verebilir.

ALT KOMİSYON BAŞKANI PAKİZE MUTLU AYDEMİR – Tabii, kısaca hemen Sayın Daire Başkanım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKÎ VE TEMEL EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ EĞİTİM POLİTİKALARI DAİRE BAŞKANI MEHMET YASİN ERİŞ – Sayın Başkanım, kıymetli milletvekillerim; bu konuyla ilgili olarak o dönemde Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında yapılmış bir protokol. Bu anlamda sahada bizim ekiplerimiz var, Millî Eğitim Bakanlığı olarak zaten bu işin üzerine her ilde, ilçe düzeyine varıncaya kadar ekipler oluşturuldu ve bu

ekipler sahada çalışıyorlar. Ama ola ki bizim gözümüzden kaçan, ekiplerimizin yetişemediği durumlar olması durumunda çünkü işin içerisinde güvenlik, kolluk kuvvetleri, daha çok sahada jandarma ve İçişleri Bakanlığımıza bağlı Emniyet güçlerinin de tespitleri olabiliyor. Bu entegrasyonu sağlayıp e-METİP üzerinden bir altyapı oluşturuldu. E-METİP'e, sisteme aile reisinin T.C. kimlik numarası girildiği anda reis, aileye bağlı bütün çocuklar, eğitim çağındaki bütün çocuklar bu sisteme düşüyor. O sisteme düşen öğrenciler aynı anda e-Okul üzerinden de görülebiliyor ve bizim ekiplerimiz bunu görüp direkt o bölgede gözden kaçmış veya ulaşılamamış bir aile varsa oraya gidip çocukları en yakın eğitim-öğretim kurumuna yönlendiriyorlar. Bu taşıma yoluyla olabiliyor eğer yakın okul yoksa, yatılı okul olabiliyor ortaokul düzeyinde veya civarda bulunan en yakın köy okuluna çocuklarımız götürülüyor. Bununla beraber toplulaştırma çalışmaları yapmıştı daha önceden Aile Bakanlığımız bilgimiz dâhilinde. O anlamda belli yerlerde, belli sistemler kurup içine okulu da dâhil olmak üzere bazı çalışmalar yapmıştı. Bu tür etkinliklerle bu çocuklardan yerinde haberimiz olup direk hızlı bir şekilde müdahale etme fırsatımız oluştu.

Arz ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI PAKİZE MUTLU AYDEMİR – Çok teşekkür ederim.

Sayın Genel Müdürüm...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Özür dilerim Başkanım, bir sorum cevapsız kaldı. Sayın Genel Müdürüm, bu UNICEF'le ilgili yaptığımız çalışma vardı, bunu bize...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKÎ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRÜ KEMAL VARIN NUMANOĞLU – Göndereceğim tabii.

ALT KOMİSYON BAŞKANI PAKİZE MUTLU AYDEMİR – Gönderecekler...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKÎ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRÜ KEMAL VARIN NUMANOĞLU – Onun notunu aldım, söylemeyi unuttum, kusura bakmayın Sayın Vekilim, o problem değil hemen.

ALT KOMİSYON BAŞKANI PAKİZE MUTLU AYDEMİR – Sayın Genel Müdürüm, kıymetli, değerli Daire Başkanlarımız; hepinize çok teşekkür ediyoruz, gerçekten güzel bir sunum oldu, hepimiz bundan çok faydalandık, doyurucu bir sunumdu.

Çocuk işçiliğiyle mücadelede Millî Eğitim Bakanlığının rolü gerçekten çok önemli bizim için. Bu noktada verdiğiniz destekler için de teşekkür ediyoruz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKÎ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRÜ KEMAL VARIN NUMANOĞLU – Biz teşekkür ederiz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI PAKİZE MUTLU AYDEMİR – Biz sizi uğurlayacağız. Sağlık Bakanlığı...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bir şey söyleyebilir miyim? Bu konuda yani sizin bize önerileriniz nedir çalışma açısından, yani bu çocuk işçiliği açısından? Yani, siz sadece eğitim cephesine bakıyorsunuz, eğitim dışındaki diğer... Sayın Genel Müdürüm gerçi şey söyledi “İşçiliği azaltmak vesaire bu bizi şey yapmıyor.” doğru ama yani sizin bunun dışında ne önerileriniz var mesela bize, komisyon üyelerine?

ALT KOMİSYON BAŞKANI PAKİZE MUTLU AYDEMİR – Bu soruyu da son artık... Sayın Tanal'ın vardır böyle usulü, kısaca hemen.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKÎ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRÜ KEMAL VARIN NUMANOĞLU – Tamam Sayın Vekilim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben özür dilerim yani rahatsız edici ne oldu?

ALT KOMİSYON BAŞKANI PAKİZE MUTLU AYDEMİR – Yok rahatsız olmadık, rahatsız olmadık ama sunumu bitirmiştik. Tamam, zamanımız kısıtlı Sayın Tanal da o yüzden.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Zamanımız niye yok? Genel Kurul kapalı, birlikte çalışalım.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Mahmut Bey, seçim bölgelerine gideceğiz, bir Komisyon daha var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Anladım da arkadaşlar...

ALT KOMİSYON BAŞKANI PAKİZE MUTLU AYDEMİR – Benim şu an bir Komisyonum başladı Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Anladım ama ya, biz burada çalışmak için usulen...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKÎ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRÜ KEMAL VARIN NUMANOĞLU – Tamam Sayın Vekilim. Şöyle: Aslında çocuk işçiliği meselesinde en temel sorun ailelerin ekonomik düzeylerinin yetersizliği. Bu, herkesçe genel kabul edilen bir görüş ama Türkiye’de yapılan bazı çalışmalardan haberdarız. Yapılan çalışmalara göre ailelerin ekonomik düzeydeki yetersizlikleri çocukları çalışmaya iten birincil faktör ama Türkiye’de bunun oranı yüzde 35’ler civarında. Daha yüksek beklendi, hani beklenenin aksine o kadar da 1’inci planda; sayısal olarak belki 35 çıkıyor ama 2’nci yüzde 32’yle çocuğum erken meslek kazansın kaygısı var. Yani burada bu iki ana faktörü esas olarak alacak olursak ekonomik noktada Türkiye toplumunun refahının gelişmesi, artması bu anlamdaki çocuk işçiliğinin karşısındaki en önemli tedbirdir. Tüm dünyada olduğu gibi biz 260 milyon dünyada çocuk işçiden bahsediyoruz ve 1’inci sıraya Hindistan çekiyor. Orada da temel mesele ekonomik. Orada mesleki kaygı da yok. O olduğu gibi ekonomik. Çünkü insanlar açlık sınırında yaşıyorlar. Türkiye’de ekonomik kaygılar düşünüldüğünün aksine gene en önemli ama çok yüksek değil rakamı, buna yakın bir yüzdeyle çocuklar erken meslek sahibi olsun kaygısı da var. Özellikle çocukların, toplumun, yakınları vasıtasıyla çocukları bir anlamda kendi oluşturdukları çıraklığın metodolojisiyle işe sokma gibi bir eylem de var. Bizim açımızdan toplumun refahı zaten hepimizin asli görevidir. İkinci kısmı, çocukların erken meslek sahibi olmasına yönelik talebi ailenin onu da karşılayacak kurum Millî Eğitim Bakanlığımız olarak onu bu tarz projelerle yakalamaya çalışıyoruz Sayın Vekilim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Mesleki tarım işçisi çocuklarının nasıl bir meslek kaygısı olabilir ki?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKÎ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRÜ KEMAL VARIN NUMANOĞLU – Orada ekonomik.

ALT KOMİSYON BAŞKANI PAKİZE MUTLU AYDEMİR – Evet çok teşekkür ediyoruz Sayın Genel Müdürüm.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKÎ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRÜ KEMAL VARIN NUMANOĞLU – Ama onun dışında... Türkiye’de şöyle bir... Şunu da söyleyeyim: Dünyada çocuk işçiliğinde sektörel dağılımın verileri var. Dünyada sektörel dağılımda yüzde 70’le tarım alanı 1’incidir. Türkiye’de yüzde 34’dür. Yani o geri kalanı sanayi ve özellikle Türkiye’de hizmet sektöründe çalışıyor çocuklar tarımdan daha fazla. Orada da amaç demin söylediğim ikincil şey, onu doğrulayan bir istatistik. Aileler çocuklarının bir an önce meslek sahibi olmasını istiyor.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Dünyadaki çocuk işçiliğinin yüzde 70 küsuru tarımda çalışıyor, bizdekilerin yüzde...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKÎ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRÜ KEMAL VARIN NUMANOĞLU –Yüzde 30,8’dir tam rakamı söyleyeyim.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Sadece ekonomik kaygı değil yani.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKÎ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRÜ KEMAL VARIN NUMANOĞLU – Evet.

ALT KOMİSYON BAŞKANI PAKİZE MUTLU AYDEMİR – Peki, çok teşekkür ediyorum.

Bir beş dakika ara verelim, Sağlık Bakanlığı yetkililerimiz bu arada gelsinler, hazırlıklarını yapsınlar.

Teşekkürler.

Kapanma Saati:13.18

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.20

BAŞKAN: Pakize Mutlu Aydemir (Balıkesir)

ALT KOMİSYON BAŞKANI PAKİZE MUTLU AYDEMİR – Çok kıymetli Genel Müdürlüğüm, çok kıymetli Daire Başkanlarımız; hoş geldiniz.

Ben öncelikle tüm misafirlerimizi tanıtayım: Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdür Yardımcısı Doktor Muhammet Çömçe, Daire Başkanı Doktor Aslıhan Külekçi Uğur, Daire Başkanı Selami Duman, Daire Başkanı Halil Şen.

Evet, sunumunuzu alalım Sayın Genel Müdür Yardımcım.

Buyurun lütfen.

HALK SAĞLIĞI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUHAMMET ÇÖMÇE –Sayın Başkanım, yüce Meclisin değerli milletvekilleri, Komisyonun kıymetli temsil üyeleri; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle “çocuk” kavramına girmeden önce sağlıkla alakalı bilginizi bir güncellemekte fayda var diye düşünüyorum çünkü genel anlamda “sağlık” dediğimiz zaman sanki tedavi ihtiyacı bulunan kişiymiş gibi algılanmakta, maalesef böyle yanlış bir algı var. Aslında sağlıklı bireylerin de üzerine birçok sağlık hizmeti üretilmesi gerektiğinin farkında olmak gerekiyor. Kişiler bunun farkında olmasa bile en azından sağlık temsilcileri olarak biz bunun farkındayız ve kişilerin bu anlamdaki risklerini en aza indirmek noktasında, kişinin üzerindeki özelliklerle -bu, cinsiyet olabilir, genetik özellikler olabilir, yaş grubu olabilir- bu riskleri en aza indirecek faaliyetlerde bulunmamız gerekmekte. Bu noktada, çocuğun topluma sağlıklı bir birey olarak kazandırılması noktasında, çocuklara yönelik olarak evlilik öncesi tarama faaliyetlerinden başlamak üzere, gebelik süreci, doğum ve sonrasındaki sürecin tamamında işin her alanında değişik zamanlarda uyguladığımız programlarla bu riskleri en aza indirip sağlıklı bireyleri topluma kazandırma hedefindeyiz. Bu noktada birçok faaliyetimiz var, biraz sonra Daire Başkanı arkadaşımız bu konuyla ilgili sunum yaparken bunların detaylarını da sizlerle paylaşacak.

Yine, Birleşmiş Milletlerin sözleşmesi gereği 18 yaş altı kişileri çocuk olarak saydığımıza göre, bunlara yönelik olarak koruyucu sağlık hizmetleri noktasında da birçok faaliyetler zaten yürütülmekte. Özellikle bu kişilerin fiziksel ve zihinsel olarak olumsuz etkilenmelerini engelleyecek işçilik işlerinde bulundurulmamaları noktasında gerekli tedbirleri almamız gerekiyor. Kişileri sadece fiziksel ve ruhsal yönden korumak da yeterli gelmeyecek, sosyal yönden de onları desteklemek gerekecek, onların kendi yaş grupları içerisinde yaşamaları gerekenleri yaşamalarını sağlayacak ortamlar oluşturmayı da yine bizlerin görevi olarak düşünüyorum. Bu noktada, baktığımızda, biraz önce konuşulduğu şekliyle, en büyük faaliyetlerin mevsimlik tarım işçileri üzerinde yoğunlaştığını görmekteyiz çünkü orada aileleriyle birlikte hareket etmekte olan belli bir nüfus var, belli çocuk nüfusu var ve bunlara yönelik sağlık hizmetlerinin doğru olarak yürütülmesi noktasında da birçok faaliyetimiz var, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü olarak da biz de bu çalışmaların içerisinde yer almaktayız.

Ben daha fazla uzatmadan bu konuyla alakalı ayrıntılı bir sunum yapacak olan Daire Başkanımız Doktor Aslıhan Hanım’a söz vereceğim.

Yine, sorularınızı da sonrasında cevaplayacağız.

ALT KOMİSYON BAŞKANI PAKİZE MUTLU AYDEMİR – Peki, sağ olun.

Buyurun Sayın Daire Başkanım.

HALK SAĞLIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TOPLUM SAĞLIĞI HİZMETLERİ VE EĞİTİM DAİRE BAŞKANI ASLIHAN KÜLEKÇİ UĞUR – Teşekkür ederim.

Sayın Komisyon Başkanım, sayın üyeler, sayın vekillerim, Sayın Genel Müdürüm ve Daire Başkanlarım; bizi buraya davet ettiğiniz için teşekkür ederiz, hele de “çocuklar” gibi çok özellikli bir konuda burada bulunmaktan büyük onur duyuyorum.

Size Sağlık Bakanlığı adına ve Genel Müdürlüğüm adına bir sunum gerçekleştireceğim. Sunumumda sizlere çocuk sağlığının önemi, Türkiye’deki nüfus ve çocuk nüfusu, Sağlık Bakanlığı uygulamaları, çocuk işçiliği ve Türkiye’de mevsimlik tarım işçilerine verilen sağlık hizmetlerinden bahsedeceğim.

Hepimizin de bildiği gibi çocuk sağlığının önemi kuşkusuz sugötürmez. Çocuk sağlığıyla ilgili göstergeler, toplumun sağlık durumuyla ilgili en önemli verilerdir; bir ülkede sağlık hizmeti sunumunun nasıl olduğunu gösterdiği gibi bir ülkenin gelişmişlik durumunun da en iyi göstergesi. Toplumun sürdürülebilirliği ve ülkenin kalkınmışlığı çocuk sağlığına bağlı; eğer sağlıklı çocuğumuz varsa sağlıklı neslimiz var ve sağlıklı bir toplumumuz var.

Türkiye’de nüfusun yaşlara göre dağılımına baktığımızda, 26 milyon çocuğumuz var Türkiye’de. 2000 yılından bu yana, 2018 nüfus piramidimize baktığımızda, yaşlı nüfusumuzun arttığını ve genç nüfusumuzun azaldığını görmekteyiz ama yine de gelişmişlik düzeyine göre ülkemiz, DSÖ Avrupa bölgesinde -yani bizimle benzer gelişmişlik düzeyinde olan ülkeler arasında- genç nüfus açısından, özellikle 0-14 yaş nüfus açısından, hâlâ yüksek bir gösterge gösteriyor.

Biz Sağlık Bakanlığı olarak “çocukların gelişimini ve sağlıklı olmalarını sağlamak” adına, Genel Müdürümün de bahsettiği gibi, “evlilik öncesi taramalarla başlayıp anne bakımı -yani gebelik dönemindeki bebek sağlığı- daha sonra yenidoğan taramaları, bağışıklama hizmetleri, bebek, çocuk, ergen izlemleri, beslenme programları, çocuk güvenliği programları, okul sağlığı programları ve eğitim programları” şeklinde doğum öncesinden başlayıp çocuklar 18 yaşına gelinceye, çocukluktan çıkıp yetişkinliğe geçinceye kadar ücretsiz olarak sağlık hizmeti veriyor ve takip ediyoruz. Bu hizmetlerimizin en önemlilerinden biri bağışıklama hizmetleri; Türkiye’de yıllara göre antijen sayılarımız giderek arttı ve şu anki süreçte, 2020 yılına geldiğimizde, 2018’de 13’e çıkardık antijen sayımızı ve çocuklarımıza doğumdan 13 yaşa kadar 13 antijenli aşılarımızla, bu aşı takvimiyle, aşıyla önlenabilir hastalıklar açısından sağlıklı kalmaları adına ücretsiz olarak aşı programı uygulamaktayız.

Ayrıca biz çocuklarımızı bebeklik döneminden itibaren ilk 1 yaşta en az 9 kez, 6 yaşa kadar toplam 16 kez ve 6-19 yaşta yılda birer kez olmak üzere sağlık kontrollerinden geçiriyoruz. Burada amacımız ne? Bebek, Çocuk, Ergen İzlem Protokolleri ve ergenliğe yönelik cep kitabımız da... Sahadaki personelimiz, aile hekimlerimiz, aile sağlığı çalışanlarımız ve toplum sağlığı merkezindeki hekim ve çalışanlarımız çocukların normal gelişim süreçlerini takip ediyorlar ve bu süreçte eğer ortaya çıkabilecek bir hastalık varsa onun erken tanısı ve tedavisi için de ilgili yerlere yönlendiriyorlar. Bu programlarımız çok değerli ve kıymetli çünkü Genel Müdürümün de bahsettiği gibi sağlık kaybedildiği zaman değil, kaybedilmeden önce önlemi alınması gereken ve korunması gereken bir husus.

Bu Komisyonun da konusu olan ve bugün burada toplanmamıza sebep olan çocuk işçiliği. Çocuk işçiliği için uluslararası düzeyde kabul görmüş birtakım tanımlar mevcut hepimizin de bildiği gibi. Türkiye’nin de onayladığı Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi’nin 1’inci maddesi 18 yaşından küçük herkesi “çocuk” olarak tanımlıyor ki biz de öyle tanımlıyoruz.

ILO’ya göre çocuk işçiliği “Çocukları çocukluklarını yaşamaktan alıkoyan, potansiyellerini ve saygınlıklarını eksiltken, fiziksel ve zihinsel gelişimlerine zarar verici işlerde istihdam edilmesi” olarak ifade edilmektedir.

Birleşmiş Milletler Uluslararası Çocuklara Yardım Fonu yani UNICEF –bizim de onunla çok çalışmamız var- çocuk işçiliğini “Çocuğun yaşına ve işin türüne bağlı olarak minimum çalışma saatini aşan ve çocuğa zararlı olan iş.” olarak tanımlamıştır. Bizim kendi kanunumuz 4857 sayılı İş Kanunu’nun 71’inci maddesine dayanılarak çıkarılan Çocuk ve Genç İşçilerin Çalıştırılma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik’in 4’üncü maddesine göre, çocuk işçi 14 yaşını bitirmiş, 15 yaşını doldurmamış ve ilköğretimini tamamlamış kişi; genç işçi de 15 yaşını tamamlamış ancak 18 yaşını tamamlamamış kişi olarak tanımlanmakta. Bu kapsamda, Sağlık Bakanlığı olarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen ulusal ve uluslararası birçok projenin paydaşı olarak yer alıyoruz. Bakanlık olarak direkt çocuk işçiliğiyle Çalışma Bakanlığı ilgilenmekte, biz onun sağlık ayağında ana partnerlerinden biriyiz. Burada, özellikle belirtmek istediğim “Mevsimlik Tarım İşçileri” konu başlıklı (2017/6) sayılı Genelge gereği taşrada teşkilatlarımızla yani il sağlık müdürlüğü, ilçe sağlık müdürlüğü ve toplum sağlığı merkezlerimizle mevsimlik gezici tarım işçilerine sağlık hizmetleri verilmekte ve bu kapsamdaki iş ve işlemler valilikler koordinasyonunda gerçekleştirilmekte. Bakanlığımız bu genelge kapsamında yürütülen daha önceki METİP-1’de de paydaştı, şu anki Mevsimlik Tarım İşçileri Projesi METİP-2 paydaşı olarak da tüm çalışmalara etkin olarak sahada birlikte katkı sağlamakta, birlikte iş birliği içinde çalışmaktayız.

Mevsimlik tarım işçileriyle ilgili çalışmalarımızdan biraz bahsetmek istiyorum. Ülkemizde çalışan her 4 kişiden birinin tarım sektöründe çalıştığını biliyoruz. Mevsimlik gezici tarım işçisi, çalışmak amacıyla bulundukları illerden diğer illere aileleriyle birlikte giden işçiler olarak tanımlanmakta. Mevsimlik tarım işçileri ve ailelerine sağlık hizmeti sunmaya Sağlık Bakanlığı olarak sahada devam etmekteyiz.

Ülkemizde özellikle Doğu ve Güneydoğu illerinden, özellikle de Şanlıurfa ve Adıyaman illeri başta olmak üzere, bu illerimizden nisan ayında başlayıp kasım ayında sona eren hasat mevsimi ve ürün çeşidine göre yaklaşık 52 ilimizde olan bir tarım işçisi göçü yaşanmakta. Bu süreçte işçi ve aileleri sahada olmakta ve biz de onlara sağlık hizmeti sunmaktayız. Buradaki haritada hangi illerimize daha çok göç olduğu bizim tespitlerimizle ve Çalışma Bakanlığının çalışmalarıyla gösterilmektedir.

Sağlık hizmeti olarak neler sunuyoruz? Öncelikle, mobil sağlık hizmetlerinden bahsetmek istiyorum. Ülkemizde sağlık hizmetine ulaşımın zor olduğu belde, köy, mezra, uzak mahalleler ve benzeri yerleşim yerlerinde koruyucu sağlık hizmetlerinin ulaşılabilirliğini, sürdürülebilirliğini ve etkinliğini sağlamak üzere mobil sağlık ekiplerimiz var. Sadece mevsimlik tarım işçilerinde değil, tüm dezavantajlı gruplara sağlık hizmeti sunuyoruz bu şekilde. Sahada 659 tane mobil ekibimiz var şu an itibarıyla. Ayrıca, aile hekimlikleri tarafında da sağlık hizmetleri sunulmaya devam ediliyor. Aile hekimliklerine kayıtları bulunmayan bebek ve çocuklar tespit edilirse gerekli kayıt işlemleri ilçe sağlık müdürlükleri veya toplum sağlığı merkezleri tarafından gerçekleştiriliyor.

Sağlık Bakanlığı olarak, mevsimlik tarım işçilerinin çalıştığı ve barındığı yerlerin sağlık risk değerlendirmelerini yapıyoruz bireysel ve çevresel anlamda. Tespit edilen risklerin önlemine yönelik ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği halindeyiz ki hepimiz biliyoruz, bu sadece tek bir bakanlığın işi olamaz; Çalışma Bakanlığı, Tarım Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Eğitim Bakanlığı ile bizim Bakanlığımız bir arada çalışmak zorundayız. Hatta sivil toplum kuruluşlarıyla da bir arada çalışmalıyız. İl, ilçe hıfızsıssıha kurullarının toplanması ve sorunların görüşülmesi ile çözülmesine yönelik faaliyetler yürütüyoruz ve yerinde poliklinik hizmeti vererek teşhis ve tedavi gereken durumlarda eğer ileri tedavi ve tetkik gerekliyse hastanelere sevklerinin de sağlanmasını gerçekleştiriyoruz. Sahadan bazı fotoğraflar koyduk sunumun arasına.

Mevsimlik tarım işçilerine yönelik işlerde en çok sahada toplum sağlığı merkezlerimiz, ilçe sağlık müdürlüklerimiz birlikte çalışıyorlar. İlçesine gelen tarım işçilerinin sağlık kayıtlarını tutmak, risk gruplarına göre özellikle bebek, çocuk, gebe gibi riskli gruplara öncelik vermek asıl amacımız. Burada

özellikle şunu belirtmek isterim: Sadece mevsimlik tarım işçisi değil aslında burada bahsedilen kısım, biz çocukları çalışan ya da çalışmayan diye ayırt etmiyoruz. Bizim için bütün çocuklar korunmayı hak ediyor ve korunması gerekiyor ve biz Sağlık Bakanlığı olarak bütüncül bakıyoruz. Çalışan, çalışmayan bütün çocuklarımıza sağlık hizmetini aynı şekilde götürüyoruz.

Mevsimlik tarım işçilerine ait sağlık verilerinin kayıtlı oldukları aile hekimlerine bildirilmesi ve hizmetlerin koordinasyonunun sağlanması, gerektiğinde ilçedeki aile hekimleriyle iş birliği yapılması, gezici, koruyucu ağız ve diş sağlığı hizmeti verilmesi, sağlık okuryazarlığını geliştirmeye yönelik hizmetlerimiz var ve 15-49 yaş kadın, gebe, loğusa, bebek ve çocuk izlemelerini gerçekleştiriyoruz. Bu, gezici diş ünitemizin bir fotoğrafı bir ilimizden.

Anne ve bebek ölümlerinin azaltılmasına yönelik gerekli çalışmaları yapıyoruz. Üreme sağlığı hizmetlerini veriyoruz. Ayrıca demir ve D vitamini gibi destekleyici tedavileri ücretsiz olarak sunuyoruz. Engelli, yaşlı bakım hastalarını tespit ediyoruz, gerekli sağlık hizmetlerini sunuyoruz. Aynı şekilde, kronik hastalıkların kontrolüne yönelik çalışmalar da yapıyoruz. Çünkü hepimiz biliyoruz ki mevsimlik tarım işçilerinde aile olarak göç ediyorlar ve yanlarında çoğu kez çocuklarının bakımını sağlamak ve yemek gibi işlerle uğraşmak için yaşlı nüfus da bulunuyor ve onların çoğunun kronik hastalıkları var. Onlara da sahada aynı şekilde hizmete devam ediyoruz. Kanserle mücadele kapsamında gerekli çalışmaları yapıyoruz ya da yapılmasını sağlıyoruz. Bağışıklama çalışmalarını gerçekleştiriyoruz. Bu da sahada bir hemşiremizin görüntüsü çocuklarla.

Eksik aşılardan tamamlanmasını sağlıyoruz çünkü aslında ülkemizde herkes bir aile hekimine bağlı ve mevsimlik tarım işçileri de yaşadıkları yerlerde aile hekimlerimize bağlılar ama iş için göç ettikleri yerlere giderken eğer aşılardan eksik kaldıysa orada, kaldığı yerden aşılardan tamamlanıyor ve aile hekimlerine de gerekli bilgiler verilip kayıtlara işleniyor.

Göçle taşınabilen bulaşıcı hastalıklara yönelik gerekli tedbirleri alıyoruz. Zoonotik ve vektörel geçişli hastalıklarla mücadele etmek için de gerekli tedbirleri alıyoruz ve çalışmalar yapıyoruz. Bulaşıcı hastalıkların kontrolü kapsamında faaliyetler gerçekleştiriyoruz, hijyen eğitimleri veriyoruz. Ailelere bireysel su klorlanması öğretiyoruz ve klor tabletlerinin teminini sağlıyoruz. Barınma yerlerindeki su güvenliği ve uygun çevre şartlarının oluşmasını sağlamak için diğer kurumlarla iş birliği içerisindeyiz çünkü güvenli suya ulaşmak çok önemli. Pestisitler ve biyosidal ürünler ile uygulamada dikkat edilmesi gereken hususlar hakkında bilgi veriyoruz. Yine, bir görüntümüz.

Bir de tabii, bu süreçte mevsimlik tarım işçilerinin hareketleri pandemi döneminde hiç değişmedi, aynı şekilde devam etti. Biz normal verdiğimiz koruyucu sağlık hizmetleri yanında, Covid-19 pandemisine yönelik sağlık hizmetlerini de aynı şekilde sunmaya devam ettik. Bu doğrultuda, Nisan 2020’de çıkan İçişleri Bakanlığı genelgesi, akabinde bizim Genel Müdürlüğümüzün 81 il valiliğine gönderdiği tedbirleri içeren genel bir yazımız ve ayrıca da Covid-19 Bilimsel Danışma Kurulunun Toplumda Salgın Yönetimi Çalışma Grubu tarafından hazırlanan “Salgın Yönetimi ve Çalışma Rehberi”nde yer alan önlemleri anlatan rehberimiz doğrultusunda sağlık çalışanlarımız aynen, eskiden olduğu gibi, hiçbir farklılık olmadan mobil sağlık hizmetleriyle yerinde hizmet verdiler tüm mevsimlik tarım işçilerimize.

Aşılamaya çalışmalarımız da aynı şekilde devam ediyor. Yine, aynı şekilde yerinde hizmet veriyoruz. Aşı programına göre sırası gelen vatandaşlarımıza yönelik, mevsimlik tarım işçilerimize yönelik aşılamaya takvimi de aynı şekilde devam ediyor Covid-19 aşısıyla ilgili.

Ben çok teşekkür ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI PAKİZE MUTLU AYDEMİR – Çok teşekkür ederim.

Gerek Sağlık Bakanlığımızın mevsimlik tarım işçilerinin çocuk işçiliğine yönelik verdiği desteklere gerek bu güzel sunumunuza gerekse katkınıza çok teşekkür ediyoruz.

Soruları alalım.

Buyurun Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli Bakanlık temsilcileri, sunumunuz için çok teşekkür ederim. Gerçekten ulvi bir görev yapıyorsunuz, kutluyorum sizi, iyi ki varsınız. Sunum çok iyiydi, doyurucuydu ama sahada tabii ki hekim açıklığı da var mı? Var. Bir sefer, şu anda bu son atamayla ilgili 1.200’e yakın arkadaşımızın atanması oldu, Meclisten yeni geçen bu güvenlik soruşturması nedeniyle 400’e yakın hekim hâlen güvenlik soruşturması nedeniyle bekliyor, görev alanında böyle bir sıkıntı var. Sizden istirhamım, bu güvenlik soruşturması bir an önce sonuçlanırsa hiç olmazsa hekim arkadaşlarımız görevini ifa etmiş olur, vatandaş da sağlık hizmetini almış olur. Yani iki tarafta böyle bir sıkıntı var.

İkincisi, evet, Şanlıurfa, tabii ki mevsimlik tarım işçisi denilince Şanlıurfa akla geliyor. Bu çocuklara verdiğiniz hizmetlerle ilgili minnettarım size, sırf o çocuklar değil, tüm çocuklar ve tüm insanlık için, çünkü ben de 2 hekim babasıyım aynı zamanda. Şu anda 2 yaşında olan, Eskişehir Sivrihisar’da mevsimlik tarım işçiliği yapan Şanlıurfalı hemşehrilerim var ve burada çocuğun durumu bu, 2 yaşında, çocuk şu anda hasta ve burada çadırlar çöplük içerisinde. Bunlar yeni gönderildi bize.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Neresi? Ben bakayım ona Sayın Tanal, çünkü yolumun üstü, devamlı gidiyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Vereceğim size. Tabii tabii, doğru, iyi olur, iyi olur. Burada elektrik yok, aynı zamanda içlerinde 7 yaşında bronşit hastası olan bir kızımız da var, haftada bir kez solunum cihazını kullanması gerekiyor ancak elektrik olmadığı için cihazlardan yararlanamıyor. Biz bunu gündeme getirdik, kaymakama ilettik. Kaymakamlık -sağ olsunlar- gitmişler ama sorunu çözememişler. Benim sizden ricam, bu hastamızın adı Gamze Bal -çocuğun ismi- Urfa Eyyübiye ilçesinde oturuyorlar yani şu anda mevsimlik tarım işçisi olarak da Sivrihisar’dalar. Hassasiyet göstermenizi istirham ediyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI PAKİZE MUTLU AYDEMİR – Teşekkür ederim.

Başka soru sormak isteyen yok.

Peki, sunumunuz için çok teşekkür ediyorum, katkılarınız için tekrar. Komisyonun değerli üyeleri, katkılarınız için sizlere de teşekkür ediyorum, sağ olun.

Hayırlı günler diliyorum.

Kapanma Saati: 13.41

